

Vergaderjaar 2019–2020

32 279

Zorg rond zwangerschap en geboorte

Nr. 178

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 november 2019

Op 1 oktober 2019 heeft de Stichting Platform Zorg voor Leven bekend gemaakt tijdens de Week van het Leven, die van 11 tot en met 16 november 2019 plaatsvindt, een folder huis-aan-huis te verspreiden. In de folder geeft de Stichting Platform Zorg voor Leven aan dat zij in de Week van het Leven «*aandacht vraagt voor de verdrietige realiteit die vaak achter abortus schuilgaat*». De Stichting wil «*dat er samen met de moeder wordt gewerkt aan oplossingen die goed zijn voor haar én haar kindje*».

U heeft mij gevraagd om een reactie op deze folder waarin ik ook inga op de vraag of ik van mening ben dat dit past in een patroon waarbij vrouwen in hun vrije keuze belemmerd worden en zich geïntimideerd voelen (Handelingen II 2019/20, nr. 8, item 5). Met deze brief zal ik aan uw verzoek voldoen.

Abortus en keuzevrijheid

Zoals ik uw Kamer al eerder heb laten weten, geldt in Nederland het recht van vrouwen op vrije toegang tot abortuszorg. Iedere vrouw die een zwangerschapsafbreking overweegt, moet in vrijheid een weloverwogen keuze kunnen maken.

Bij de totstandkoming van de huidige abortuswetgeving is in Nederland uitgebreid gediscussieerd. Hierbij is tot een balans gekomen tussen het belang van de bescherming van het ongeboren leven en het recht tot zelfbeschikking van de vrouw. Dit zijn twee belangrijke waarden bij de keuze tot het afbreken van een zwangerschap en het gevonden evenwicht hiertussen sluit aan bij het maatschappelijk draagvlak.

Ik heb geen aanleiding te veronderstellen dat vrouwen in hun recht op vrije keuze belemmerd worden. In 2017 steunde 74% van de Nederlanders

het huidige abortusbeleid, tegenover 60% in 1992¹. De acceptatie van abortus ligt in Nederland hoog en is in de afgelopen jaren toegenomen. Dit blijkt ook uit het recent verschenen SCP-rapport.² Uit dit rapport blijkt dat de meeste Nederlanders vinden dat abortus een privéaangelegenheid is in de sfeer van persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid.

De groep tegenstanders van abortus lijkt dus niet groter te worden. Wel kunnen we constateren dat deze groep meer op de voorgrond treedt en meer van zich laat horen. Deze verschillen in opvatting over de abortus-wetgeving mogen er ook zijn en hierover mag gediscussieerd worden.

Vrijheid van meningsuiting en intimidatie

Ik vind het een onwenselijke situatie als vrouwen die een abortus overwegen geïntimideerd worden. Zeker als dit een zodanige (emotionele) drempel opwerpt dat sommige vrouwen misschien afzien van een behandeling, waarover zij vrijelijk moet kunnen besluiten. Daarnaast geldt echter de vrijheid van meningsuiting.

Vrijheid van meningsuiting is het grondrecht om denkbeelden en gevoelens te mogen openbaren en verspreiden. Het zorgt ervoor dat burgers zonder vrees voor vervolging hun mening tot uitdrukking kunnen brengen, ook als deze kan choqueren of als storend kan worden ervaren. Deze vrijheid is een groot goed en zorgt ervoor dat maatschappelijke discussies blijvend gevoerd kunnen worden.

Het verspreiden van een folder waarin uitdrukking wordt gegeven aan bepaalde denkbeelden en gevoelens, gefinancierd met particuliere gelden, valt onder deze vrijheid van meningsuiting. Deze folder past in een patroon dat tegenstanders van abortus, zoals gezegd, zich meer manifesteren.

Ik ben van mening dat het bij elk maatschappelijk debat van belang is dat zowel voor- als tegenstanders voldoende betrokken kunnen zijn en dat er ruimte en respect is voor elkaars standpunten.

Het recht om je mening te uiten is niet onbegrensd. Bij strafbare gedragingen of uitingen kan worden ingegrepen. Ik ga er dan ook vanuit dat Stichting Platform Zorg voor Leven zich houdt aan de regels, ook bij een daadwerkelijke verspreiding van de folders.

Keuzehulpverlening

Stichting Platform Zorg voor Leven stelt in haar folder dat vrouwen vaak geen informatie krijgen over de hulp die mogelijk is bij het uitdragen van een zwangerschap. De keuze waar een vrouw en haar eventuele partner voor staan bij een onbedoelde zwangerschap kan grote impact hebben op het leven. Het is van belang dat goede ondersteuning beschikbaar is. Keuzehulp kan hiervoor een uitkomst bieden, maar is niet altijd nodig. Veel vrouwen maken de beslissing namelijk zelf of samen met de directe omgeving. Deze keuze kan zijn dat de vrouw beslist dat zij de zwangerschap uitdraagt. Of juist dat zij beslist deze af te breken. Die keuze ligt uiteindelijk bij de vrouw.

Wanneer de vrouw toch behoefte heeft aan keuzehulp, kan zij terecht bij diverse aanbieders. Op dit moment is er een landelijk dekkend netwerk aan keuzehulp gevormd waar vrouwen, en eventueel hun partners, online, telefonisch of door middel van face-to-face gesprekken hulp krijgen bij

¹ SCP 2017, De sociale staat van Nederland

² SCP 2019, Burgerperspectieven, nr. 3

vragen of afwegingen bij een onbedoelde zwangerschap. De Staatssecretaris van VWS heeft u hierover de afgelopen maanden uitvoering geïnformeerd. Ik ben dan ook van mening dat adequate en toereikende ondersteuning goed beschikbaar is voor onbedoeld zwangere vrouwen.

Tot slot

Op basis van bovenstaande ben ik van mening dat maatschappelijk debat over abortuswetgeving mogelijk moet zijn, zolang dit plaatsvindt binnen de grenzen van de wet. Ik zie geen aanleiding te veronderstellen dat vrouwen in hun vrije keuze belemmerd worden en ik ben van mening dat er adequate keuzehulpverlening beschikbaar is.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge